

SAMHÄLLSBYGGNAD
Olle Norqvist
Direktnr. 010-2250455
olle.norqvist@lansstyrelsen.se

Borlänge kommun
Plan- och Markkontoret
781 81 Borlänge

Utställd översiktsplan för FalunBorlänge

Inledning

Översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 7 december 2013 till 19 februari 2014.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen har tidigare lämnat yttrande under samrådet. Granskningsyttrandet, som avges under utställningstiden, ska enligt 3 kap. 20 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 3 kap. 16 § PBL.

Av granskningsyttrandet ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB).
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs.
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt.
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämningar eller erosion.

Berörda enheter inom Länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter, län och kommuner har getts möjlighet att lämna synpunkter på det utställda planförslaget. Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisar statens samlade besked om frågorna ovan.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Planens konsekvenser

De beskrivningar som görs av planens ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser är så övergripande att de ger litet stöd för planens genomförande. I den fortsatta planeringen kommer dessa konsekvenser behöva utredas och beskrivas på ett mer utförligt sätt.

Riksintressen

Kulturmiljövård

Planens beskrivningar av hur riksintressen för kulturmiljövård ska tillgodoses är inte utvecklade på sådant sätt att den kan utgöra en överenskommelse mellan staten och kommunerna om hur riksintressena ska säkerställas. Detta innebär att länsstyrelsen kan komma att överpröva detaljplaner och områdesbestämmelser inom området samt besluta om att lov och förhandsbesked inom området ska genomgå motsvarande prövning, enligt PBL 11 kap 10-12 §§.

Länsstyrelsen saknar beskrivningar av vilka hot som finns mot kulturvärdena från konkurrerande intressen och vilka möjligheter till positiv utveckling av kulturvärdena som finns i olika riksintresseområden.

Länsstyrelsen arbetar för närvarande med en översyn av riksintressenas värdebeskrivningar och avser att färdigställa detta arbete i samråd med kommunerna. Befintliga värdebeskrivningar är emellertid gällande till dess nya har utarbetats och beslutats av Riksantikvarieämbetet. Trots avsaknaden av nya värdebeskrivningar har kommunen ansvar för att redovisa hur man avser att säkerställa de nuvarande riksintressena. I den fortsatta planeringen är det angeläget att riksintresseområdena säkerställs med bestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser. Det gäller särskilt de områden där det finns ett exploateringsintresse och som ingår i Världsarvet Falun, till exempel området Bergsgården-Österå vid Varpan.

Länsstyrelsen vidhåller att gällande avgränsning av riksintresseområdet för Sundbornsåns dalgång kvarstår.

Ett antal av de LIS-områden som pekas ut i översiktsplanen berör också riksintressen för kulturmiljövården och/eller Världsarvet Falun. Detta påverkar möjligheterna till exploatering enligt nedanstående stycke.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Föreslagna LIS-områden redovisas i översiktsplanen på en alltför översiktlig nivå. Kartan som visar LIS-områden är inte tolkningsbar. Syften, innebörd och konsekvenser av exploatering i de olika områdena framgår inte. På grund av brister i kartmaterial samt textinnehåll kan Länsstyrelsen inte bedöma om de utpekade LIS-områdena är lämpliga. Det framgår inte hur de utpekade LIS-områden är förenliga med strandskyddets syften eller kriterierna i 7 kap 18 e § MB. Länsstyrelsen kan därför komma att pröva planer inom dessa områden enligt 11 kap 11 § PBL och pröva strandskyddsdispenser enligt 19 kap 3b § MB.

Översiktsplanen ger inte någon vägledning av hur en planerad åtgärd kan bidra till långsiktigt ökad ekonomisk aktivitet på orten eller i bygden, vilket kan komma att krävas vid prövning av enskilda dispenser eller upphävande av strandskyddet (prop. 2008/09:119, s. 107).

Då inga inventeringar eller beskrivningar av LIS-områdena gjorts i översiktsplanen, anser Länsstyrelsen att krav på inventeringar av naturmiljö samt allemansrättslig tillgänglighet ska ställas vid prövning av enskilda strandskyddsdispenser eller upphävande av strandskydd i detaljplaner.

Trots planens översiktlighet framstår ett antal av de föreslagna LIS-områdena som tydligt olämpliga i Länsstyrelsens granskning. Även andra LIS-områden kan efter ytterligare utredning visa sig vara olämpliga. I översiktsplanen pekas ett antal LIS-områden ut på en ö och ett antal uddar som till huvuddelen är obebyggda. Sådana områden bedöms ha särskilt höga värden för strandskyddets syften och man bör normalt inte ge dispens inom eller vid dessa områden. Eftersom kommunerna inte visat några särskilda motiv till exploatering i dessa områden, bedömer Länsstyrelsen dem som olämpliga. Detta gäller bland annat det föreslagna LIS-området på Gammelgårdsö i Linghed. Behovet av landsbygdsutveckling bör där kunna tillgodoses på andra platser runt Svärdsjön. I ett antal föreslagna LIS-områden begränsas möjligheterna till exploatering av exempelvis värdefulla våtmarker, utpekade ängs- och betesmarker, översvämningssärliga strandområden, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljövården. Ett av de föreslagna LIS-områdena gränsar till ett Natura2000-område, där det kan komma att krävas tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken vid prövning av exploatering.

Fri passage behöver lämnas närmast strandområdet, i propositionen anges att denna bör vara minst "några tiotals meter". Speciellt i långsträckta LIS-områden och i områden med hög grad av exploatering i strandområdet är det även viktigt med passager ner till vattnet, både för allmänhetens tillgänglighet och för växt- och djurliv.

Mellankommunala intressen

Översiktsplanen pekar ut vindkraftsområden angränsande till Sandvikens kommun, vilka kan leda till intressekonflikter som behöver hanteras i kommunal samverkan och samsyn. I den fortsatta planeringen behöver FalunBorlänge särskilt samverka med Sandviken i denna fråga.

Inger Eriksson har beslutat i detta ärende deltagit efter föredragning av Olle Norqvist. Företrädare för beredskapsfunktionen, kulturmiljöfunktionen, miljöenheten, naturvårdsenheten, landsbygdsenheten och rättsenheten har deltagit.

Inger Eriksson
tillförordnad landshövding

Olle Norqvist
planhandläggare